

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 155/08-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 14. mája 2008 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti V., a. s., T., zastúpenej advokátkou JUDr. F. B., Advokátska kancelária, K., vo veci namietaného porušenia jej základného práva zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva zaručeného čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 37 Er 2200/02 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti V., a. s., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 10. marca 2008 doručená sťažnosť spoločnosti V., a. s., T. (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na účinný prostriedok nápravy zaručeného čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Košice II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 37 Er 2200/02.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že právnenému predchodcovi sťažovateľa bolo 15. augusta 2002 doručené upovedomenie o začatí exekúcie č. EX 233/2002-7 z 12. augusta 2002, ktorým súdny exekútor informoval o začatí exekučného konania na podklade exekučného titulu, ktorým mal byť platobný rozkaz č. 53 Rob 1061/02 z 15. mája 2002 vydaný okresným súdom. Právny predchodca sťažovateľa doručil 19. augusta 2002 súdnemu exekútorovi námietky proti exekúcii. Tie odôvodnil tým, že *„platobný rozkaz, ktorý bol exekučným titulom nebol doručený osobe oprávnenej na preberanie zásielok určených do vlastných rúk a preto platobný rozkaz nemohol nadobudnúť právoplatnosť a stať sa vykonateľným“*.

Okresný súd uznesením č. k. Er 2200/02-48 zo 4. mája 2004 námietkam vyhovel, avšak oprávnený z predmetného exekučného titulu podal proti tomuto uzneseniu odvolanie, na základe ktorého okresný súd uznesením č. k. 37 Er 2200/02-60 z 30. júna 2004 námietky proti exekúcii zamietol. Po nadobudnutí právoplatnosti tohto uznesenia došlo 23. júla 2004 k odpísaniu exekvovaných prostriedkov z účtu sťažovateľa v prospech účtu súdneho exekútora.

Sťažovateľ požiadal 9. augusta 2004 generálneho prokurátora Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) o podanie mimoriadneho dovolania proti uzneseniu okresného súdu, ktorým námietky proti exekúcii zamietol. Generálny prokurátor doručil 24. mája 2005 Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) mimoriadne dovolanie, na základe ktorého najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 1 M Cdo 8/2005 z 31. januára 2006 napadnuté uznesenie okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Dôvodom zrušenia napadnutého rozhodnutia bol záver najvyššieho súdu o nedoručení predmetného platobného rozkazu spôsobom predpísaným podľa § 48 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov.

Rozsudok najvyššieho súdu nadobudol právoplatnosť 24. februára 2006. Podľa tvrdenia sťažovateľa okresný súd napriek záverom najvyššieho súdu *„nevykonal vo veci žiaden úkon“*. Preto sťažovateľ podal 21. decembra 2007 predsedovi okresného súdu sťažnosť na postup súdu z dôvodu porušenia práva na verejné prerokovanie veci

bez zbytočných prietáhov. Predseda okresného súdu v odpovedi z 8. januára 2008 konštatoval nedôvodnosť sťažnosti, „*nakoľko predmetné exekučné konanie skončilo, po vymožení pohľadávky, jej príslušenstva a trov exekúcie, vrátením poverenia na vykonanie exekúcie súdu exekútorom dňa 29. 7. 2004 (...)*“.

Porušenie svojho základného práva zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy vidí sťažovateľ v tom, že okresný súd v predmetnom exekučnom konaní „*nepostupoval v súlade so závermi rozsudku Najvyššieho súdu SR č. 1 M Cdo 8/2005, čím zamedzil sťažovateľovi domôcť sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde*“.

K porušeniu práva na účinný prostriedok nápravy došlo podľa sťažovateľa tým, že okresný súd „*nerespektoval rozhodnutie Najvyššieho súdu SR vydané na základe mimoriadneho dovolanie Generálneho prokurátora SR, v dôsledku čoho bolo mimoriadne dovolanie GPSR ako prostriedok nápravy v predmetnom prípade neúčinným prostriedkom nápravy*“.

Na základe toho sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„*Okresný súd Košice II v konaní vedenom pod spisovou značkou č. k. 37Er2200/02 porušil právo spoločnosti V. a. s. domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde zaručenom čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, a právo na účinný prostriedok nápravy, uvedené v čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.*

Okresnému súdu Košice II vracia vec na ďalšie konanie s tým aby vo veci meritórne rozhodol.

Sťažovateľovi priznáva finančné zadostučinenie v sume 100.000,- Sk a trovy právneho zastúpenia.“

Sťažovateľ požiadal ústavný súd o nezverejnenie „*mena a priezviska na web stránke Ústavného súdu SR a v Zbierke nálezov Ústavného súdu SR*“.

II.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní

pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh ústavný súd zistil, že dôvodom, pre ktorý sťažovateľ namieta porušenie základného práva zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy, je jeho názor, že okresný súd tým, že do podania sťažnosti ústavnému súdu nerozhodol o námietkach rešpektujúc rozhodnutie najvyššieho súdu o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora, odmietol v predmetnom konaní spravodlivosť.

Ústavný súd konštatuje, že odmietnutie spravodlivosti (*denegatio iustitiae*) je bez akýchkoľvek pochybností porušením základného práva fyzickej osoby alebo právnickej osoby na súdnu ochranu, a tak aj porušením čl. 46 ods. 1 ústavy. Odmietnutie poskytnutia

súdnej ochrany však musí byť v konaní pred ústavným súdom riadne a jednoznačne preukázané [§ 50 ods. 1 písm. b) v spojení s § 50 ods. 2 zákona o ústavnom súde].

Podľa § 49 zákona o ústavnom súde sťažnosť môže podať fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá tvrdí, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom sa porušili jej základné práva alebo slobody, ak o ochrane týchto základných práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Odmietnutie spravodlivosti dokazuje podľa sťažovateľa odpoveď predsedu okresného súdu na sťažnosť na postup súdu podanú sťažovateľom 21. decembra 2007 podľa § 62 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o súdoch“), z ktorej vyplýva, že v nej namietal porušenie svojho práva na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, ktorému priznáva ústavnoprávnu ochranu ustanovenie čl. 48 ods. 2 ústavy. Vo svojej odpovedi z 8. januára 2008 predseda okresného súdu zhodnotil sťažnosť na postup súdu ako nedôvodnú posudzujúc pritom eventuálnu existenciu zbytočných prieťahov v exekučnom konaní.

Je zrejmé, že uvedený list nie je rozhodnutím ani opatrením a v okolnostiach posudzovaného prípadu ho ústavný súd nepovažuje v zmysle citovaného ustanovenia § 49 zákona o ústavnom súde ani za nespochybniteľný dôkaz o (inom) zásahu, ktorý by mal spočívať v tom, že žalovaný súd odmietol konať a rozhodovať o sťažovateľom podaných námietkach a že by tým zároveň odmietol poskytnúť právam sťažovateľa požadovanú ochranu. Iba samotná skutočnosť, že okresný súd o námietkach do podania sťažnosti ústavnému súdu nerozhodol, nemôže bez ďalšieho viesť k záveru o porušení základného práva sťažovateľa zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy.

Spomenuté okolnosti posudzovaného prípadu naznačujú, že sťažovateľ vo svojej sťažnosti nastolil i otázku súvislosti základných práv zaručených v čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy. Ústavný súd k tomu v prvom rade zdôrazňuje, že sťažovateľ mu sám svojím sťažnostným petitom určil limity prieskumu namietaného postupu okresného súdu (§ 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde). Ústavný súd, riadiac sa svojou viazanosťou petitom sťažnosti, tak v rámci meritórneho rozhodovania o sťažnosti sťažovateľa nemôže

rozhodovať o prípadnom porušení základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, ale len o tvrdenom porušení základného práva na súdnu ochranu v konaní okresného súdu o námietkach.

Ústavný súd nad rámec uvedeného konštatuje, že v jeho doterajšej judikatúre sa súvislosť uvedených dvoch základných práv pripúšťa v tom zmysle, že k porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy zbytočnými prietahmi v súdnom konaní môže dôjsť v prípade, ak postup (napr. dlhodobá nečinnosť) všeobecného súdu v takomto konaní v dôsledku zbytočných prietáhov vedie v konečnom dôsledku k zmareniu možnosti poskytnúť efektívnu a účinnú ochranu tým právam účastníka konania, ochrany ktorých sa domáha (IV. ÚS 159/07). Znamená to, že pre založenie právomoci ústavného súdu vysloviť porušenie základného práva na súdnu ochranu v dôsledku zbytočných prietáhov v konaní nestačí zistenie takých prietáhov. K tejto podmienke musí pristúpiť aj následok zbytočných prietáhov spočívajúci v zmarení možnosti poskytnutia efektívnej a účinnej ochrany práv účastníka konania.

Sťažovateľ adresoval generálnemu prokurátorovi 9. augusta 2004 podnet na podanie mimoriadneho dovolania proti rozhodnutiu okresného súdu o námietkach č. k. 37 Er 2200/02-60 z 30. júna 2004, teda už po skončení exekučného konania, ku ktorému došlo v dôsledku vymoženia pohľadávky, jej príslušenstva i trov exekúcie (27. júla 2004). Berúc v tejto súvislosti do úvahy ustanovenie § 61 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov, podľa ktorého navrátenie do predošlého stavu je v exekučnom konaní vylúčené, ústavný súd dospel k záveru o takej miere eliminácie efektívnosti a účinnosti ochrany poskytovanej právam sťažovateľa v konaní o námietkách, v ktorom okresný súd súc viazaný rozhodnutím najvyššieho súdu bude rozhodovať, že prípadná nečinnosť žalovaného súdu v uvedenom konaní v rozsahu dvoch rokov nemôže mať za následok porušenie základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu.

Sťažnosť v časti namietajúcej porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy tak ústavný súd hodnotí ako zjavne neopodstatnenú.

Navyše ústavný súd konštatuje, že dôvody sťažnosti a predložené dôkazy nie sú stotožnené s petitom sťažnosti, takže sťažnosť by bolo možné podľa § 25 ods. 2 v spojení s § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde odmietnuť aj pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

Podľa čl. 13 dohovoru každý, koho práva a slobody priznané týmto dohovorom boli porušené, musí mať účinné právne prostriedky nápravy pred národným orgánom, aj keď sa porušenia dopustili osoby pri plnení úradných povinností.

Porušenie citovaného ustanovenia sťažovateľ zdôvodnil tak, že okresný súd *„nerešpektoval rozhodnutie Najvyššieho súdu SR vydané na základe mimoriadneho dovolania Generálneho prokurátora SR, v dôsledku čoho bolo mimoriadne dovolanie GPSR ako prostriedok nápravy v predmetnom prípade neúčinným prostriedkom nápravy“*.

Ústavný súd sa nestotožňuje so záverom sťažovateľa o neúčinnosti mimoriadneho dovolania generálneho prokurátora. Účinnosť mimoriadneho dovolania je daná tým, že najvyšší súd ako súd dovolací o ňom koná a rozhodne. Tak je právam sťažovateľa poskytnutá potrebná súdna ochrana. Po doručení mimoriadneho dovolania generálneho prokurátora z 19. mája 2005 najvyššiemu súdu tento poskytol sťažovateľovým právam potrebnú ochranu, keďže sa mimoriadnym dovolaním meritórne zaoberal a aj o ňom rozhodol tak, že napadnuté rozhodnutie okresného súdu zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

Na základe uvedených skutočností ústavný súd uzatvára, že nezistil relevantnú súvislosť medzi postupom okresného súdu a označenými právami sťažovateľa, preto sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú. V dôsledku toho už bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľa nastolenými v sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. mája 2008